

כפל כהונה במועצה אזורית (2).

מצ"ב חוות דעת של הוועדה לניגוד עניינים במשרד המשפטים, ממנה עולה כי קיים ניגוד עניינים בין כהונה כחבר ועד מקומי לבין כהונה כחבר מועצה, במועצה שאותו יישוב משתייך אליה. חוות הדעת, אשר ניתנה על דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, מחייבת הן את משרד הפנים והן את המועצות האזוריות, ויש לפעול על-פי האמור בה.

להלן מספר הבהרות בעניין תחולת ההנחיה דלעיל:

1. ההנחיה והאיסור הכלול בה מתייחסים אך ורק לשלב הכהונה ולא לשלב המועמדות. כלומר, אדם רשאי להגיש את מועמדותו במקביל למספר תפקידים (ראש מועצה, חבר מועצה וחבר ועד מקומי), ומשנבחר ליותר מתפקיד אחד – יהא עליו לבחור באחד מהם בלבד.
2. תחולת ההנחיה על המועצות האזוריות בהן יתקיימו בחירות בחודש נובמבר ש"ז הינה ממועד הבחירות ואילך, ותחולת ההנחיה על המועצות האזוריות בהן יתקיימו בחירות בחודש ינואר 2009 הינה ממועד הבחירות ואילך. המשמעות היא כי כפל כהונה יותר עד למועד הבחירות, ויש לבחון בזהירות החלטות שנתקבלו בעניין יישוב שחבר המועצה המייצג אותו הוא גם חבר בוועד המקומי בו (ר' הסיפה לסעיף 2 בחוות הדעת).
3. לעניין האיסור על כפל כהונת "חבר ועד מקומי", חל הדבר גם על חבר ועד הנהלה של אגודה שיתופית שהינו חבר ועד מקומי ביישובים בהם מתקיימת זהות הוועדים.

חוזר מנכ"ל משרד הפנים 7/2007
כ"ה בתשרי התשס"ח 7 באוקטובר 2007

משרד המשפטים
הועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרים ברשויות המקומיות

2.2105 חבר ועד מקומי – חבר המועצה האזורית

חבר המועצה האזורית אינו רשאי לכהן כחבר ועד מקומי.

הוועדה חיוותה דעתה, כי נוכח סמכויותיה של המועצה האזורית בכל הנוגע לזעזועים המקומיים, אין מקום שמי שמכהן בוועד יהיה גם חבר המועצה האזורית, בעלת סמכויות ההכרעה והפיקוח בכל הנוגע לענייני הוועד, כמפורט לעיל.

לבקשת מרכז המועצות האזוריות, הנושא הועבר לעיונו של היועץ המשפטי לממשלה, אשר קבע, כי חוות דעתה של הוועדה מקובלת עליו. היועץ ביקש להבהיר מספר נקודות, כדלקמן:

הדין המסדיר את התנהלות המוסדות המוניציפליים קבע, כי יתקיימו בחירות נפרדות לוועד המקומי ולמועצה האזורית. אין זה הסדר אפשרי יחיד או הכרחי. ניתן היה לשקול קיומו של הסדר סטטוטורי אחר, כגון שנציג היישוב הוא יו"ר הוועד מתוקף תפקידו. עם זאת, משנקבעו ידי המחוקק בחירות נפרדות כאמור, נוצרה בעיה של ניגוד עניינים מוסדי במקרה בו אותו אדם מכהן בשני המוסדות. הבעיה מתעוררת בעיקר נוכח סמכויות הפיקוח של המועצה האזורית על החלטות הוועד המקומי, מדיניותו ויישומן של אלה בנושאים החשובים ביותר לוועד, כגון תקציב, גביית מיסים ועוד.

התוצאה המתחייבת במקרה זה, היא מניעתה של הכהונה הכפולה, והיא נגזרת מן הפסיקה שקבעה את האיסור העקרוני על משרתי הציבור להימנע מהימצאות במצב של חשש לניגוד עניינים.

כדי למנוע זעזועים מיותרים, ראוי שחוות הדעת תיושם החל בבחירות הראשונות שיתקיימו לאחר מתן חוות הדעת, דהיינו בחודש נובמבר 2007.

עד למועד זה, ראוי, שהיועצים המשפטיים למועצות האזוריות יבחנו באופן מדוקדק יותר את ההחלטות המתקבלות במועצה בה מי מהחברים הוא גם יו"ר או חבר ועד מקומי.